

1

לנצור את הרגע לעד

אילו הִמְתַּנְה ארוכה ומורטת עצבים הייתה צריכה להיות מתוגמלת כראוי, או אז הייתי אמורה לפקוח עיניים ליום פלאי שבו לא חם מדיי ולא קר, הרוח נושבת בפייסנות ומתפיתה את הווילונות, ומיטתי מנומרת באור זהוב מהשמש העולה. ולכן, כאשר אני פוקחת עיניים בבוקר יום החתונה ליום כזה בדיוק - בו החדר טבול בדוק של אפלה שלתוכה חודרות אלומות אור של ערפל זוהר הנוגהות דרך הווילונות הסגורים, משק כנפיהם של החצוצרנים ועופות המים הדואים בדרכם לנהר מצלצל כקול שירה, ומתיקות הלוונדר מבשמת את האוויר - אני תרה ישר אחר העוקץ הטמון בו, שכן לא ייתכן שהיום המיוחל יתהדר בכל המוטיבים של יום נהדר מבלי להיות מוכתם בחסרונות שוליים שיבטיחו את התנהלותה הבטוחה של החתונה הערב. באגדות ובסיפורי העבר שקראתי בספריית הכפרים, משהו תמיד השתבש, ודברים טובים מדיי למראית עין זעקו מזיוף.

אני בוחשת בעניין הזה עוד מספר דקות, למודת ניסיון מהחודשים האחרונים ומהאירועים שאירעו בהם, אבל עד מהרה זיכרון החלום האיום שחלמתי על העיר האימתנית, הבנויה מצערם של האנשים השוכנים בה והאוויר בחללה רווי באין, קוטל את החיפוש הבהול שלי סביבי אחר עוד רמזים לפרטים המרכיבים ביחד יום מושלם ומחשיד, ואני מתיישבת כשהדם שוצף בעורקיי וליבי פועם.

"לין?" אימא לוחשת ונכנסת בדממה כדי לא להעיר את מיגל. הפנים שלה מוארים. "הכנתי לך כוס קקאו למטה."
 "אני רוצה לצום היום," אני לוחשת חזרה.
 אימא מנידה בראשה. "כרצונך. אם תחושי חולשה, אפילו קלה, תגידי לי ואני אכין לך כריך עם גבינה."
 אני מרימה גבה.

היא מחייכת. "המנחות שהונחו הבוקר בפתח הבית, שקולות כנגד כל אלו שהונחו במשך כל השבוע, את צריכה לראות. טוב, אני אלך עכשיו לאחוזת של סבתא דוריאן, יש עוד כמה וכמה דברים שזקוקים לארגון, וגילאה כבר שם מלפני שעה. תתארגני לך בנחת, אולי תנוחי קצת, ותבואי עוד מעט, בחמלתו."

"בחמלתו." אני צופה בחצאיתה של אימא שמתנפנת כשהיא יוצאת חרש מהדלת, ואחר מתכופפת אל רגל המיטה ומוציאה ממנה את מחברת ההגיגים. בעמוד של נרצחי המשטר אני כותבת את שמו של הנער מינהאד פוהמאי, וליד שמו אני מוסיפה: *נלקח על ידי המשטר ונרצח על ידו, מבודד ממשפחתו, בטאניאנר הלבנה*. תחתיו אני רושמת את שמו של תודיאל לנויאין, ומוסיפה: *נער אמיץ לב שניסה להציל את אחיו משבי המשטר, ובלכתו מעולם החיים הציל את הנער דיקלואר רז*.

אחר כך אני מניחה את מחברת ההגיגים בתוך התיק שלי יחד עם ספר הפתגמים של סבא, ומעליהם כמה קסתות שהדיו בהן כמעט יבשה, ולבסוף את השרשרת של דיתה. היא שולחת לשורש כף ידי פעימות כאב כאילו הייתה סכין חדה, אבל אני יודעת שאלו הם רגשות האשם והגעגוע. בימים שחלפו מאז לכתה גיליתי כי קל יותר להדחיק את הכאב מאשר להציף אותו, להטביע אותו בתוך שקית אטומה של יגון וזיכרונות עבר, ולהתמקד בעתיד. אני מכתפת את התיק ופותחת את החלון. אוויר צלול וצונן מלטף את פניי.

אני מרכינה את מבטי לסמטת הדונמים ולסדקים שבין אריחי החימר. הם יבשים ונטולי כל רטיבות, כמו אדמה סדוקה בקיץ. על גגות הבקתות המרוחקות אין רמז לשלוליות מים מהמטח שהרטיב אמש את הכפר, והתחושה הרעה שלפתי אותי בלילה נגוזה לאיטה מתחת לאור החיזור של השמש, שמזריק צבע שונה לכל ענן וענן בשמיים, כאילו היו סופגניות מלאות ריבה, ומאיר את פניו הירוקים של הנהר. הרקיע מתכסה בשמיכה

נהדרת של אותו גוון סגלגל מרהיב שהוא עטה ביום בו 'הכול התחיל', כמו שמיגל קוראת ליום שבו אנשי הביצה הופיעו על מפתן הכפר.

אני חורטת ונוצרת בתוכי את המראה השופע הנגלה מחלון חדרי: הרכסים ההרריים, בקעת דומיינאר ובקעת נוריאר הפועמות כמו יצור חי, עיקול הנהר הירוק, ושפעת העמקים הארגמניים כדם שחופמאים וחצוצרנים דואים מעליהם בצווחות וציוצים. לאט אני נסוגה אחורה מעם החלון, בידיעה שאם אמשיך להשקיף עוד כמה רגעים על נופי ילדותי ונערותי, לא אוכל לעזוב אותם אי פעם. במבואת החדרים, דלתו של דיק פתוחה לכדי חרך, ואני רואה אותו דבוק לחלון, מסתכל החוצה. אני עומדת שם דקות ארוכות עד שהוא חש בי ומסתובב.

"לינאר, את פה הרבה זמן?"

"לא ממש. פשוט היית מרוכז מדי ולא רציתי להפריע."

"רק חקקתי את המראות שניבטים מהחלון שלי." הוא מושך בכתפיו במבוכה.

"גם אני עשיתי את זה." אני מהססת לרגע, "בחמלתו, יהיה בסדר,

דיק. אני בטוחה שלא ייקחו אותך למצודת בוטְהִיק."

חשש מכווץ את תוויו. "אז שמת לב?"

"שהמילים של מיגל על המצודה גרמו לך לדאוג?" אני מהנהנת.

"שמת לב."

"בתוכי אני לא באמת חושב שמגיע לי להיענש במקום כמו ה...מצודה

האיומה הזו, הוא מתוודה. "אבל אז, כשאני מדמיין את הסבל שעבר

עליכן בגללי, את הכוונות שגרמתי למגויסים להיכנס אליה, ואת הכעס

והפחד שעלו בפניו של אבא, אני כבר לא בטוח."

"עשית מעשה נמהר," אני מסכימה איתו. "אבל הוא כבר נעשה, וגם

הסיבה שבגינה הוא נעשה מקלה איתך. אני מכירה את הרצון הזה שבוער

בכל כולך לנסות להציל את היקרים לך."

אני מספרת לו על הביקור בזילהאר, ועל הניסיון שלי להסיח את

דעתם של פִּיאָגְרוֹ וגילאה כדי להתקרב לזירת הפיקוד ולמצוא מידע על

אודותיו. "עכשיו, לאחר שהמעשה כבר נעשה ואין דרך חזרה, המעט

שאתה יכול לעשות הוא לא להחמיר עם עצמך. עצם הרעיון שאתה...

נלקח למקום מסוים כבר מחיריך אותי," אני מודה. "אלא שהידיעה כי

מדובר במגויסים שאוכפים את החוק מטעמו של הזקן אברהם, מרגיעה

אותי ומביאה אותי להסיק מכך שהעונש שיושת עליך יהיה ודאי זמני.”
 “את חושבת?” הוא מבקש לו כל בדל של פרצה שיקל את פחדיו.

“אני בטוחה.”

הוא משיב את פניו לחלון ואור משונה נדלק בעיניו. “את יודעת, יכולתי להמשיך לברוח, לנסות אולי לחצות את ים הפלך הפרוע ולנדוד לארצות שמעבר, וכך לחמוק מאנשי הביצה וגם מהעונש המצפה לי מהמגויסים. החתונה שלך היא זו שהרחיקה כל מחשבה כזו, והמראה מלא ההשראה שראיתי אתמול.” הוא שואף את אוויר הבוקר. “הוא יחקק בזיכרוני לעד.”

“מראה מלא השראה?”

“היערות והעמקים היו עמוסים בעולי רגל מכל כפרי הספר שבשרשרת, לרגל החתונה. עשיתי את דרכי באור הדמדומים לעבר הכניסה לאדמות, וברגע שירד הלילה והירח עלה, ראיתי אותם, מהוסים ומרוגשים. הם צעדו חבורות חבורות, דרומה, בכיוון כפר החימר.”

“הם יחכו ביערות כל היום עד השקיעה?”

“בעומק היערות, אני מניח.”

אני בוהה בו פעורת פה. עד עתה האופן בו מאות בני השרשרת יגיעו לחתונתי לא עלה בדעתי. הידיעה כי משפחות שלמות נחבאות בעומק יער האוכמניות בציפייה לחתונה מעקצצת בי במתח.

“טוב, אני אצטרף לאימא עכשיו, באחוזה של סבתא דוריאן, לפני שהשמש ממש תעלה. היא ביקשה שאבוא כי יש הרבה דברים לארגן.”
 “תקפיד ללכת בתוך הגרורות,” אני קוראת אחריו. “בשעה הזו יש

עדיין צללים שנמתחים מהבקתות, תיצמד אליהם ואל...”

“לינאר.” הוא מסתובב מתחתית המדרגות. “שכחת מי לימד אותך

את כל ההדגשים שאת מונה פה לגבי התחמקות מהמשטר?”

“לי זכור שזה היה ההפך.” אני מגחכת. “חשבתי שתצטרך ריענון

בהתחשב בכל הזמן שלא היית פה.”

אני מדלגת אחריו במדרגות ויוצאת מהדלת לתוך דממת הבוקר, סרה אל הצללים שעדיין לא נמחקו על ידי השמש, וסורקת בעיני את אופק הסמטה. אנשי הביצה שניצבים כמעט תמיד באותן נקודות ומתנועעים תחת אותם גזעי עצי אדר, אינם היום. אני נושאת את ראשי לִסְגוֹל של הרקיע הפרוש מעליי, תוהה אם הם נפקדים כיוון שהשמש עדיין לא

עלתה במלואה - למרות שתמיד מספר אנשי ביצה נשארים לשמור בלילות - והולכת מהר. בשביל הפקאן המוביל אל מתלול הלוטוס, עלים מתים עפים נמוך מעל פני האדמה, וציפורי השיר שמאחרות לנדוד דרומה בשל החורף מזמרות בין העצים. אני מטפסת על עץ הפקאן שלי שצופה על החורשה ומתחילה להתפלל לאיטי. כאשר אני מסיימת להתפלל, רוח ימים עזה ממערב נושבת נמוך בשמיים, ועננים אפורים מתכתיים נקבצים מעל הגגות, אם כי השמש עדיין מבקעת אותם פה ושם באור חלש.

נקודה כלשהי במרכז המצח שלי כואבת, ושיירים של דמעות נותרו על ריסיי מהבקשות והתחינות ששטחתי עבור היום הזה ועבור משפחתי שאני משאירה מאחור. ממעמקי כיסי אני מוציאה ממחטה, מנגבת את לחיי ויורדת במורד העץ. אני צועדת חזרה הביתה, שומרת כל פסיעה ומראה וחורטת אותם עמוק בזיכרון.

לא משנה היכן אהיה ולאן יוביל אותי המסע הזה, אני חושבת כאשר אני נכנסת לשביל הגישה. המראה הזה של הכפר והבקתה העקמומית, שלבני החימר הישנות שלה מתפייסות ומתרככות באור השמש, יהיה תמיד המראה הקסום ביותר שיישמר בליבי.

כשהתיק על כתפיי, אני עוברת בחדרים הריקים. בחדרי, שחלונו פרוץ ופתוח, עומד ריח של לוונדר מהשיחים שלמרגלות הבית וצינת סתיו פרועה. השעון נתפס בשדה הראייה שלי, ואני מבחינה ששהיתי בשביל הפקאן זמן רב משתכננת. אני מתעכבת עוד רגע ארוך ליד אדן החלון, ואז מפנה לר את גבי בפעם האחרונה ויורדת למטה. הסמטה עדיין ריקה, והעשבים שבחזית החצר שלנו, שתמיד נרמסים מתחת לרגליהם של לפחות שני אנשי ביצה, חופשיים עכשיו ברוח.

אני ממהרת, מוטרדת, וחולפת על פני שביל הנימפאות התכולות ועל פני ביתו המיותם של סבא. האחוזה של סבתא דוריאן נראית שוממת כתמיד מבחורץ, ועליית הגג בגוון האלמוג שלה מוסתרת על ידי צביר עננים אפורים. אני שולפת את המפתח ממקומו ליד הדלת ומכניסה אותו לחור המנעול, לא לפני שאני זורקת מבטים על הסמטה המשתרעת מאחורי גבי. המבואה שבכניסה חשוכה חלקית והדממה שמגיעה מפנים המסדרונות והטרקלין דורכת את חושיי.

"אימא?" אני מתקדמת על קצות האצבעות למטבח ומחפשת אחר וו המנורה שבפתחו.

הצללים בורחים והחלל מואר בלבן מסנוור. אני ממצמצת ומשמיעה קריאת בהלה. בתוך המטבח יש לפחות שמונה או יותר נערות מיוזעות שבוהות בי בפיות פעורים. עכשיו, לאחר שהפחד מרפה ממני, אני מריחה את הניחוחות שממלאים אותו. קלחת ענקית, שאדים מתאבכים ממנה, עומדת על תנור האבן הגדול של סבתא דוריאן, ובתוכה בשר המתבשל לאיטו. לידה, תבשילי פטריות וירקות שמנדנדים אותי קלות על המקום, מבעבעים ורוחשים בתוך קדרות עצומות, הצפופות אחת ליד השנייה, עד שנראה כי תזוזה לא נכונה שלהן והן ייפלו ממשטח התנור.

"לין!" דודה יפיאז באה לקראתי מבין הבנות. הסינר הכרוך סביבה מוכתם, ועל לחייה יש טפיחות של קמח. עיניה נוצצות. היא מחבקת אותי ואני נושמת קינמון ושום מתוך מטפחתה.

"כל הפעילות באחווה השתתקה למספר דקות. רצינו להיות בטוחות שזו את, למרות שיש מודיעים וצופים סביב שהיו מזהירים אותנו. רק ליתר ביטחון... אני מקווה שלא נבהלת."

"לא מדיי," אני אומרת. "אהממ... תודה דודה על כל זה... ותודה לכן," אני פונה במבוכה לנערות שעדיין נשענות על המשטחים ובוחנות אותי בגלוי. "על המאמץ... אני מאוד מעריכה את זה." "בשמחה, מתוקה." דודה יפיאז מנערת את סינרה, ועננים לבנים עוזבים אותו ונבזקים סביב פניי.

"האמת," היא לוחשת לתוך אוזני. "שהן באו מוקדם יותר במיוחד כדי לצפות במביאת הגאולה. כולן כאן מכפרי הקש והתבן. ועכשיו אני נאלצת לבקש ממך לפנות את הממלכה שלי," היא אומרת את המילים האחרונות בנימה שונה וגבוהה יותר, ומביטה מעבר לכתפי. אני מסתובבת כדי להביט היישר בגילאה. היא עומדת זקופה בפתח המטבח, ידיה שתולות על מותניה.

"כבר עמדתי לצאת כדי לקרוא לך מהבית שלך," היא אומרת בטון לא מרוצה. "מי היה מאמין שהכלה תאחר ביום חתונתה, כשכולן רק מחכות לכרכר סביבה ולוודא שהיום יעבור בצורה המושלמת ביותר."

"אוח," אני מגיבה בנמיכות. "הייתי מצפה שדווקא היום תתני לי תחושה נעימה. אני מאחרת ממש ב..."

“שעה שלמה. זה המון,” היא מסכמת בזעף ומשחילה את זרועה בזרועי.

“מתנותיו יאצילו עליכן שפע וברכה,” אני אומרת לנערות ומלכסנת לדודה יפיאז מבט מתנצל, משתדלת לעמוד בקצב צעדיה של גילאה.

“נראה שגם על דודה שלי, שהיא הכי קרובה מבחינתי להגדרה ‘שולטת ביד רמה’ ו‘נעדרת פחד’, את מפילה את אימתך.” אני מדלגת מעל זר של פרחים במסדרון. “איפה אמרת שאימא שלי נמצאת?”

“לא אמרתי,” היא רוגזת. “אימא שלך עושה סידורים אחרונים באולם, ולגבי אחיך שחזר.” עיניה מתרככות. “שמחתי מאוד לשמוע.”

אני מהנהנת ושומרת את השאלה שעומדת על שפתיי. גילאה, שנראית היום חדה מאי פעם, קולטת את הבעת פניי ומרימה את כתפיה.

“אין לי שמץ מושג מה עתיד לקרות, או איזה עונש יטילו מגויסי הזקן על אחיך, אבל כל עוד הוא נמצא בקרב נאמנים, אני לא חושבת שיש לך מה לדאוג, אלא אם כן הוא מהפלג הפולארי.”

אני נעצרת. “מה?”

“מה ששמעת. המגויסים נוקטים עמדה מאוד נוקשה לגבי הפולארים.

שמעתי אפילו שהם הגלו כמה מהם ל...מצודת בוטהיק, לא שזה הועיל במיוחד, מאחר שזרם המרידות וההתפרעויות שלהם לאחרונה מתגבר מאוד. רק שלשום שמעתי ברדיו כי סוכל ניסיון פריצה ושריפה של זירת פיקוד הסמוכה לעיירות הכורים. ברחבי ראשל הנאמנים מואשמים בכך, אולם פיאגרו אמר לי שהם לא פועלים בפזיזות וללא סיבה רצינית שתצדיק פעולה כזו. אלה הפולארים.”

“כל זה טוב ויפה, רק שאחי הוא ממש לא מהזרם הפולארי, כפי שאת

יודעת היטב.”

גילאה פותחת את אחת הדלתות והודפת אותי פנימה, לפני שאני מספיקה לפזול אל החדר הסודי שבסוף המסדרון. אני מעגלת עיניים בהשתאות, מסוחררת מעומס הפריטים הססגוניים הנמצאים בחדר: כני תלייה עמוסי בדים שמפיצים ניחוח רענן, עמדת איפור ובה עפרונות בכל צבעי הקשת, מברשות ובקבוקי פידור מנצנצים. ממש מאחורי תלויה שמלת הכלה, זוהרת בלובנה.

“מה שהיה לפני שהוא עזב, לינאר,” גילאה אומרת, “הוא לא בהכרח

המצב העכשווי.”

"הוא סיפר לי מה עבר עליו, "אני משיבה, מרוגזת מהפקפוק המתמשך שלה בו, ומהעלאת החשד המשונה הזה שלא עלה כלל בדעתי.

"ייתכן שהוא סיפר לך את מה שאת מעוניינת לשמוע, " היא מדגישה. "וייתכן בהחלט שזוהי האמת, אבל חלקים חשובים ממנה מושמטים." "למה שתחשבי את זה, או שמישהו בכלל יחשוד שדיקלואר, שהיה חלק מצבא המגויסים בגופו ורוחו, יצטרף לפולארים?" אני מפנה ברגלי כמה זוגות נעליים לבנות שמבצרות מספר כיסאות נמוכים, ומתיישבת על אחד מהם.

"כי לאחרונה רבים הצטרפו אליהם. יש גל מרידות בקרב הנאמנים, במיוחד הצעירים, אבל גם לא מעט מבוגרים." "למה שמישהו יצטרף אליהם?" אני מקשה. "הם קיצוניים והם בזים לזקן אברהם."

גילאה מיישרת את שמלת החתונה ונראית פתאום כמו אחת מהנערות השבריריות שנתקלתי בהן במטבח, שהתכוונו בי בעיניים עורגות, כמו מנסות ללקט להן מעט מהאושר שהן יודעות שנפל בחלקי.

"רבים מאנשי הכפרים שאיבדו קרובים, או שהחיים בצל המשטר נעשו בלתי נסבלים עבורם, התחילו לחפש מוצא, כל מוצא שהוא, מידי, שיחזיר להם ולמשפחותיהם את התקווה לעתיד טוב יותר. הם טוענים שהזקן, " היא חושקת את שיניה, "זקן מדי. פיאגרו סיפר לי שהיו לאחרונה המון בגידות בתוך המגויסים. נאמנים נתנו את נאמנותם לפולארים תמורת כל מיני הבטחות שהם הבטיחו להם. לגברים ולנערים שאיבדו קרובים, הפולארים הבטיחו נקמה, ולנערות הם נתנו את מילתם שישאו אותן בקרוב."

"אווה, " אני ממלמלת.

"מה אמרת?"

"אני לא מאמינה שדיקלואר יבטיח את נאמנותו לפולארים, גם לא בעד מיליונים של דאיוונים. אני מקווה שפיאגרו ושאר מנהיגי המגויסים לא שותפים ל... לחשדות האלה, " אני מוסיפה בחשש.

היא מסובכת אליי את גבה. "תיאלצי לשאול את אחי בעצמך, ותוכלי לעשות את זה לא בעוד הרבה שעות, " היא אומרת. "טוב, יש לנו זמן מועט מדי להתארגן, והמון להספיק בו. שבי זקוף ותני לי לחולל את הקסמים שלי בפניך ובשערך, ולהפוך אותך לכלה אמיתית."

"כלה בגרסה שלי או שלך?" אני שואלת בזהירות, ומחווה על אינסוף תכשירי האיפור שעל השולחן מולי. "אני רוצה משהו ממש עדין, גילאה, כמו שדיברנו, שייראה כאילו אין עליי..."

"איפור, לינאר." היא נוטלת בקבוקון שנוזל לבן מתנועע בתוכו בכבודות. "אני מתירה לך לקרוא לענק בשמו. כבר מזמן דהרנו קדימה, משנות העשרה המוקדמות, ואיפור הוא הדבר שבימינו עוזר לך להיראות ממש טוב בחתונה של עצמך, ועדיין להישאר נאמנה לאופייך."
 "אז כנראה ההגדרות שלנו לטוב מעט שונות," אני אומרת בשפתיים סגורות כדי שהקדם שהיא מורחת על פניי לא ייכנס לפי. יש לו ריח של מלפפון ורוזמרין שגורם לקיבתי הריקה לְהָמֹות. אם דאגתי מהחירות שגילאה תיטול על עצמה ביום החתונה בכלל הנוגע לאיפור, הרי שעתה אני מבינה שייתכן כי חששותיי היו מוצדקים לפי כמות האיפור ועיניה הבורקות בחדווה.

"אז בלי איפור, זה מה שאת רוצה?" היא קורסת על ספת ישיבה נמוכה הצמודה לקיר, ונראית כמו הביקס כאשר הוא ננזף.

"לא אמרתי את זה," אני מסייגת את דבריי. "אמרתי עדין."
 היא מתרוממת כמו שְׁנוּרִים מתוך אגם ביום שרבי. "יהיה לך איפור עדין. אני לא עומדת לאכזב כלה ביום חתונתה, ועכשיו עצמי עיניים."
 אני מורידה מטה את עפעפיי, מניחה לגילאה לטפוח ולהעביר מברשות על כל חלקי פניי. עייפות תוקפת אותי, ואני מתנודדת קלות ומתייצבת על משענת הכיסא. מעט אור מחמם את פניי מעם קפלי הווילונות הסגורים, ואני מניחה לעצמי להיסחף לשינה. תחושת הזמן אוכדת לי לאחר עוד מספר פעמים בהן ראשי נופל כלפי מטה בהירדמויות חטופות, ובפעם הבאה בה אני פוקחת עיניים, גילאה מניחה קופסת זכוכית קטנה על שולחן האיפור וסופקת כפיים בסיפוק. "את ממש בדרך להיות כלה."
 "זה עוד לא נגמר?"

"עוד קצת." היא מחזירה את כיסוי הבד שנפל מעל המראה כאשר היא רואה כי אני נוטה לעברה, ומקרבת אל השיער שלי מעין מוט מתכתי שהשוליים שלו מלוהטים.

"וזה?" אני נרתעת.

"מסלסל שיער." היא עוצרת את פעילותה הנמרצת. "מעולם לא

השתמשת באחד כזה?"

"אני דרומית", אני מזכירה לה. "יש לי משהו דומה לזה בבית וקוראים לו מחתה." היא נאנחת ואני שבה לנמנם.

כשאני מקיצה שוב, החדר כבר קריר ואור השמש מתמעט עד כי הוא מנצנץ רק על חמש המרצפות שמתחת לאדן החלון. אני מצטמררת מצינה. רעב מכה בי. גילאה שוזרת בתוך שערי אירוס לבן, וסוף סוף מוחאת כף אל כף לאות שמשימת הכנתי להיות כלה הושלמה. היא מסירה במשיכה את הבד המכסה על המראה, ואני קמה ומביטה, לא מאמינה, בבת דמותי שממצמצת, ופוקחת לעומתי עיניים בפליאה.

"זה... יפה מאוד", אני אומרת לגילאה שממתינה במתח. בהקלה היא שומטת את זרועותיה לצידי גופה ומחייכת. הדלת נפתחת וצלליות כהות נכנסות פנימה מהמסדרון.

"לינאר?" אימא מעפעפת כנגד האור. "את יפהפייה!" היא שבה לעצמה לאחר שניות ארוכות של בהייה, ומתקרבת, מושיטה יד אל השמלה.

"כבר?" אני שואלת בגרון יבש. גילאה חומקת החוצה. נקישות עקביה חסרות המנוח על הרצפה, נשמעות ברמה בזמן שהיא ממתינה שאימא תעזור לי ללבוש את שמלת הכלה. אימא נראית מנותקת כשהיא מחליקה את הבד שרוחש סביב רגליי, וכמעט מועדת כשרגליה מסתבכות באמרת השמלה.

"אימא, את בסדר?"
 "אני בסדר, לין, זה רק... עבר זמן רב מאז חזיתי בעיניי בכלה אמיתית. המראה שלך מזכיר לי נשכחות, את עצמי ככלה, ומעלה בי עצב שאבא לא זוכה לחלוק איתך את הרגעים השמחים הללו."

אני רק מהנהנת כי פתאום גרוני נחנק.
 "טוב, אבל עכשיו צריך לחשוב רק על דברים משמחים, נכון?" היא מחייכת ומוליכה אותי אל המראה. גילאה נכנסת פנימה.

אני צופה בכבואתי ובהילת הלובן שעוטפת אותה, ואז מסתובבת פעמיים רק כדי לראות ולחוש את הבדים סביב קרסוליי. "אני רוצה להתפלל. כמה זמן נשאר לי?"

"יש לך חצי שעה. אני אלך להתארגן, ואני מניחה שגם גילאה זקוקה לפסק זמן כדי להתלבש." אימא מחבקת את גילאה המופתעת. "אנחנו חייבות לך המון תודה על כל ההשקעה. חכי עד שתראי איך היא איפרה

וסירקה את מיגל, לין, ואת השמלה שהיא שיפרה עבורה. "אני... בשמחה. אני באמת צריכה למהר להתארגן," גילאה מפטירה במבוכה וממהרת להימלט מהחדר.

"היא לא טובה כל כך בקבלת מחמאות," אני מסבירה. "רובנו לא." אימא מחייכת ועוזבת אותי לבדי.

החלון בחדר משקיף על רצועה מהנהר. אני מסיטה קצת מהווילונות הצידה, מספיק בשביל לאפשר לי לראות את דמדומי בין הערביים על אדמות השרשרת, ומתקרבת אל האדן הרחב כדי לשמוע בבהירות את ציוצי הציפורים כשהן מזמרות שירי ערב על הצמרות. אני מניחה את ידי הקרות בתוך הקרניים האחרונות של השמש ומתחילה להתפלל, הוגה לאיטי את המילים, ומנסה ליצוק לתוכן את ההרגשה שאפפה אותי רק הבוקר על עץ הפקאן, ושהעניקה לי עילאיות משכרת. אולם ככל שאני מתאמצת, ההברות שנהגות בפי נעשות קשות כמו סלעים, ובמקום השראה שתטוף אותי, אני מרגישה מנותקת, ריקה מתחושות. אני עוצמת עיניים ומנסה להנביט את הדמעות הגואלות שיתירו את כבלי המועקה מגרוני החסום, אך הדבר היחיד שאני מצליחה לייצר הוא בערה בעיני שעושה אותן יבשות.

אני מסיימת למלמל את מילות התפילה האחרונות ונוחתת מותשת חזרה לתוך הכיסא. מתיקי אני מוציאה את איש המלח התכול ותוחבת אותו לתוך קפל הבד שאימא תפרה לי במעמקי השרוול, ורק כשהוא תקוע בו מבלי יכולת תזוזה, אני משיבה את השרוול חזרה ומתחילה להיעמד.

כתמים לבנים ואדומים רצים מול עיניי, ופינת האיפור וכני התלייה מתהפכים מולי. בסחרור אני שולחת יד לתפוס באדן החלון. הוא מתרחק ממני, וכשאני מנסה להחזיק במשהו באצבעותיי, הן נתקלות באוויר. ראשי נשטט על גבי משענת הכיסא. אני מספיקה לראות את אור המנורה שמכאיב לעיניי, לפני שמערבולת הצבעים שמולי מתכהה לבור שחור, ואני נופלת אליו עמוק ואובדת באפלתו.

"הביקס."

פניה של סבתא דוריאן, כעוסים מאוד, גוהרים מעליי. "אני לא מבינה מה את מנסה לרמוז לי בקשר אליו, סבתא."

"אוח... רפפפ." היא מפיקה מבין שפתייה הברות מלאות חרון. "ברור שאינך מבינה, ואיך תביני אם את לא עושה לשם כך אפילו קמצוץ של השתדלות?"

"את רוצה שאני אקח אותך איתי? זה העניין?"
 "העניין גדול ורחב הרבה יותר מכפי הבנתך, ילדה," היא נאנחת.
 "חפשי אותו."

מול עיניי שיערה הלבן מתבדר על לחייה, והיא מתקטנת עד שהיא איננה, כמו הייתה עשויה מרוח וערפל.
 "לינאר?"

אני פוקחת עיניים. אימא, דודה יפיאז וגילאה עומדות מעליי, ממלמלות בדאגה לתוך צווארוני שמלותיהן.

מאחוריהן הדלת נפתחת ונערה מגישה לדודה יפיאז כוס שתייה.
 "תודה, טיפן," דודה יפיאז אומרת וסוגרת אחריה את הדלת לאחר שהנערה לא נרמזת, ועיניה הפעורות נראות כעיני עגל כאשר היא מסתכלת עליי.

היא מגישה את הכוס סמוך לשפתיי. "את צריכה לשותות."
 "אתן יפות מאוד," אני אומרת בחולשה, ומראה על שמלותיהן של אימא ודודה יפיאז, ואז על שמלתה המבריקה של גילאה שנשפכת עד לרצפה.

גילאה צוחקת בפנים מפודרים היטב. "אולי כדאי שתשתי לפני שאת מדברת."

אני מתחילה לסרב, אך המבט התקיף על פניה של אימא מבהיר לי שהעניין לא נתון לוויכוח.

"אנחנו רוצות כלה בריאה." היא עוזרת לי להתייצב ומגישה לי את הכוס לפה.

"מה זה?"

דודה יפיאז מעודדת אותי לשותות. "משקה לימון ונענע, מרשם שלי. הוא יחזק אותך."

"אני בטוחה." אני מברכת ולוגמת. "הוא טוב בהרבה מאלה שהייתי עושה עבור סבתא דוריאן. אני... התעלפתי?"

"דודה יפיאז נכנסה לחדר וראתה אותך חצי שרועה על הרצפה," אימא אומרת. "זה כנראה מההתרגשות של היום הזה ומהצום, שילוב

של הכול ביחד. איך את מרגישה עכשיו?"
"כמו חדשה." אני מזדקפת, מאוששת יותר. "משקה הפלא עזר לי,
דודה."

"אולי תאכלי גם משהו קטן?"
"לא," אני מסרבת. "אני יכולה להחזיק מעמד."
"הכול בסדר עם הכלה שלנו?" אימא של גילאה נכנסת לתוך החדר
לבושה בשמלת משי צעקנית בגוון ירקרק מבהיק ובצורת פעמון, ותואמת
לכובע המעוגל שמתנוסס על ראשה, מעוטר באבנים צהובות בורקות
בגוון קנרית.
"היא מתחילה להתאושש," גילאה אומרת ומתפעלת מעצמה במראה
שבפינת החדר.

אימא עומדת לצדי, לבושה בשמלה הטובה ביותר שלה, אפורה עם
צווארון פשתן חלק, ועונדת את העגילים והצמיד שאבא קנה לה מתנת
חתונה. היא נראית, למרות פשטותה ועל רקע השמלות הרעשניות של
בנות משפחת למבר, יפה וקורנת. היא מעלה על פניה את החיוך ההוא
שלה, אותה הבעה מזויפת שהיא מורחת כאשר הצער מגיע אליה ללא
התרעה ולא מותיר לה כמעט אוויר לנשימה, ואני יודעת שדווקא עכשיו
החוסר של אבא מורגש אצלה יותר מתמיד, וזאת מכיוון שהוא פולש
גם אליי, העצב על היעדרותו. אני עוצמת עיניים ומתרכזת בשאיפת
ונשיפת אוויר כדי לרסן אותו, ופוקחת אותו ישר לתוך פניה השואלים
של גברת למבר.

"שאלת משהו?" אני אומרת במבוכה. "לא הייתי מרוכזת."
"זה טבעי ביום כזה." היא מחייכת וידיה המטופחות מרחפות על
כתפי. היא לוקחת צעד אחורה כדי להיטיב לראות אותי ואת שמלתי.
"את נראית יפה," היא אומרת אחרי זמן ארוך.
"תודה," אני עונה בנימוס. "גם את, גבירתי."
"הזמנו צלם מיוחד מרוליאר, עולה הון, כמו שאת ודאי יכולה לנחש."
היא גוררת כיסא ומתיישבת עליו. אני מהנהנת באי-נוחות כאשר עניין
הכסף מוזכר. "ובגלל הפשיטה ההיא לפני מספר ימים על נקודת המסחר
השחורה, אני מניחה ששמעת עליה בהתחשב בכך שיש לכם רדיו. יש
לכם, נכון?"
"אין לנו." לחיי מאדימות כנגד רצוני. "אבל שמעתי."

היא מזייפת הפתעה אדיבה. "בכל אופן, כל נתיבי הדרכים לכפרי הקפר נחסמו על ידי המשטר, גם רשת הכבישים המשובשים, ובעיקר מעבר ההרים המתפתל, היית מאמינה? כך שניאלץ לוותר על הצלם, אם כי למשפחת טאיליאן מכפר האבן..."

מישהו מקיש בדלת וגברת למבר נפנית לעברה בשמץ של רוגזה. קולו של דיק עולה מאחוריה. "לינאר, אפשר?"

"אתה יכול להיכנס." אני מסדרת את עצמי על הכיסא במתח והדיבורים משתתקים.

"הגיע הזמן," הוא אומר לי ולאימא. "החתן וחכם דן הגיעו. כולם מחכים ברחבה לכלה."

הוא מסתובב כדי לצאת, אבל לפני כן מעיף בי מבט קצר וקורץ. אני חשה מייד שמפלס הדריכות שבי נרגע קמעה ונעמדת, נזהרת לא להיתקל בכדי השמלה. אימא משלבת את זרועה בזרועי ולוחצת את ידי. אני מחזירה לה לחיצה ומשחילה את זרועי השנייה בזו של גברת למבר, ואנחנו מתחילות ללכת.

"רגע." ליד הדלת אני נעצרת. זיכרון החלום על סבתא דוריאן משיל באחת את מעטה שלוותי המדומה. "אני צריכה לברוק... משהו."

"עכשיו?" גבותיה של גברת למבר עולות לתוך מצחה ודודה יפיאז נועצת בי מבט שואל.

"א... אני..."

גילאה מושכת אותי הצידה. "מה העניין, לינאר?"

"זה... הביקס," אני אומרת. "אני חושבת שאני רוצה שהוא יצטרף אלינו."

היא נראית חשדנית. "יש משהו שאת לא מספרת לי? כי לפי הידוע לי את לא חסידה נלהבת של כלבי שמירה."

"זה לא זה... אני עושה את זה בשביל סבתא דוריאן."

"היא ביקשה ממך?" גילאה חושבת לרגע, "היא נעלמה בלי הודעה מוקדמת, כך שזה לא כל כך סביר, או שיש משהו שאני לא יודעת עליו?"

"אני פשוט חושבת שזה מה שסבתא הייתה רוצה ממני, שאדאג להביקס," אני אומרת, מתחמקת ממתן תשובה ברורה.

"אני אבקש מאחת הנערות לחפש אותו ולקשור אותו למעקה שמעל האולם. לפני שתעזבו בסוף הערב תיקחו אותו, רגועה?"

“עכשיו כן.”

“יופי, כדאי שנתחיל לזוז, כולם מחכים לכלה.”

אני משלבת שוב זרועות באלה של אימא וגברת למבר. דודה יפיאז פותחת את הדלת לרווחה. המסדרון הארוך ריק, רחוף באור כבד של טרום רדת ערב, המנסר אותו בזהב, ובשמיים הנגלים מבעד לחלון הפתוח בקצהו, השמש השוקעת מדליקה אש מתחת לכל ענן והם בוערים באור. אני נושמת עמוק בטרם אני יוצאת מהחדר, ואז שולחת את רגלי הימנית אל המפתן ומציבה אותה שם.

זהו זמן האמת.

גילאה פותחת את הדלת הלבנה, הצרה והמאובקת שקבועה בפינת החדר הסודי, והמתמזגת עם לובן הקיר, ואנחנו נדחסות דרך הפתח ונעצרות בראש גרם המדרגות השבלולי שנבלע בעלטת האולם. דודה יפיאז סוגרת אחרינו את הדלת ונועלת אותה. החלל שתחתינו חשוך. אני מסתכלת לתוכו ולא רואה דבר למעט כתמים כהים מקובצים כחופה ענקית שנפרשת מקצה אחד של האולם ועד לקצהו השני. גילאה שולחת יד למתג האור. היא מתעכבת לידו ואני חשה בידה החמימה של אימא סביב אָמְתי.

“את מוכנה?”

אני מהנהנת. פי צחית.

אצבעה של גילאה מרימה את המתג והאולם נשטף באור.

הדבר הראשון שאני רואה הוא את נטיפי הזכוכית שיורדים מהתקרה ומנצנצים. כשראיתי אותם עם סבתא דוריאן הם נראו לי כדמעות, וכעת כמו טיפות גשם שקפאו, ולאחריהם מאות נרות שעווה צהובים הנתונים בתוך פמוטי נחושת לאורך הקירות. תחתם משתלשלים פרחי פלומריה ולוונדר על חוטי שרכים, וריחם הנעים מתערבב בריח מרומז של יין דובדבנים חמים. עיניי נודדות עוד ועוד מטה ונשימתי נעתקת.

בסוף המדרגות והלאה מהן, על פני כל הרחבה של הנשים, מאות מבנות השרשרת המזרחית ניצבות צמודות וצפופות אחת אל השנייה ונושאות אליי עיניים, לבושות במיטב שמלותיהן, ועיניהן בורקות בהתרגשות. מעבר להן ממוקם קיר מעץ שמאחוריו נמצאים הגברים, ובימה לבנה שעליה יושבים שני חלילנים ושלושה מתופפים.

אני נושמת, מכינה את עצמי, ומתחילה לרדת במדרגות. בדממה

העמוקה נשמע רק קול צעדינו ורחש בדיה הצפופים של גברת למבר. החלילנים שעל הבימה מקרבים את חלילי העץ הארוכים לפיהם, ומנגינה דקה ומפותלת עולה עד לתקרה הגבוהה. אני נרעדת קלות. הצלילים נושאים אותי חזרה אל היום ההוא בו הרועים חיללו בכל רחבי השרשרת, בשדות ובעמקים, כסימן לכך שחתונה קרבה. אני עושה את שארית הדרך בחולשה רבה מזאת שאפפה אותי, וחשה הכרת תודה על זרועותיי הנתונות בידיהן של אימא וגברת למבר. במדרגה האחרונה הן מרפות ממני ונגינת החלילים דועכת.

שטף עז של מלמולים קודח בשקט, ומאות עיניים נתלות על פניי ועל שמלתי. במבוכה אני מחפשת אחר אימא, במחשבה כי אני יודעת מה עליי לעשות כעת, אבל עוד לפני שאני מספיקה להניח עליה את מבטי וכמו לפי אות, מנגינה גבוהה ושמחה עולה מעבר למחיצה מעם הבימה, ומרעידה את האולם, ואני נדחפת ונדחקת מהמדרגה מטה אל קהל הנשים, הנערות והילדות, ולתוך המעגל השמח, הגדול והעולץ ביותר בו הייתי עד כה בימי חיי מועטי השמחות.